

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

XV -XVI ғғ. Қазақ хандығы

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/171648/

XV – XVI ғасырлардағы Қазақ хандығы Қазақстан тарихында маңызды кезеңді құрайды. Осы уақыт ішінде Қазақ хандығы қалыптасып, өз тәуелсіздігін нығайтып, аймақтық және халықаралық аренада өз орнына ие болды. Бұл кезеңнің басты ерекшеліктері мен оқиғаларын төменде қарастырамыз:

1. Қазақ хандығының құрылуы (XV ғасыр)

Қазақ хандығы 1465 жылы Жәнібек пен Керей ханның бастауымен құрылды. Олар Ақ Орда хандығының ыдырауы нәтижесінде өздерінің бөлек хандықтарын құрып, Қазақ хандығын негіздеді. Қазақ хандығының құрылуының тарихи маңызы зор, себебі бұл мемлекет қазақ халқының этникалық және саяси бірлігін нығайтуға жол ашты.

2. Қазақ хандығының саяси құрылымы

Қазақ хандығында билік ханның қолында болды. Хандықтың жоғары билік органдары — кеңес және билер болды. Ханның айналасында сұлтандар мен ру басшылары маңызды саяси рөл атқарды. Сондай-ақ, хандықтың әскери күші жауынгерлер мен жасақтардан тұрды.

3. Сырдария өңірі және қалалар

XVI ғасырда Қазақ хандығының басты қалаларының бірі — Сығанақ болды. Бұл қала Қазақстанның оңтүстігіндегі маңызды сауда және мәдени орталықтардың бірі еді. Сонымен қатар, Бұқара, Ташкент сияқты қалалармен байланыстар орнады.

4. Тәуекел хан және оның билігі

XVI ғасырдың соңында Тәуекел хан (1582-1598) Қазақ хандығының беделін арттыруға және Орта Азияда Қазақ хандығының ықпалын күшейтуге бағытталған саясат жүргізді. Ол өз мемлекетін нығайтып, Ұлықбек және Шайбани әулеттерімен күресті.

5. Қазақ хандығының ішкі және сыртқы саясаты

Қазақ хандығының ішкі саясаты көбінесе руаралық қатынастарға және көшпелі өмір салтына негізделді. Сонымен қатар, хандықтың сыртқы саясаты көршілес мемлекеттермен, әсіресе Мәскеу, Өзбекстан, Қытаймен болған қатынастармен сипатталды.

6. Қазақ хандығының ықпалы

XVI ғасырда Қазақ хандығы Қазақ және Шығыс Азияның басқа халықтары үшін маңызды мәдени және сауда орталығы болды. Бұл кезеңде қазақ халқы өз тілін, мәдениетін және дәстүрлерін қалыптастырып, тәуелсіздікке ұмтылды.

Қазақ хандығының XV-XVI ғасырлардағы кезеңі тарихи маңызы жоғары болып табылады, себебі бұл кезең қазақ халқының этникалық және саяси бірлігінің негізін қалады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.